

A felsőoktatási intézmények hallgatóinak egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságához kapcsolódó kérdések

1. Mely hallgatók jogosultak egészségügyi szolgáltatás igénybevételére?

A hallgatói jogviszonya alapján egészségügyi szolgáltatásra jogosult személyeket a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 67. § (3) bekezdés c) pontja értelmében a Felsőoktatási Információs Rendszer (a továbbiakban: FIR) adatkezelőjeként az Oktatási Hivatal jelenti a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőnek (a továbbiakban: NEAK) mint egészségbiztosítási szervnek.

A Tbj. 22. § (1) bekezdés ic)-ie) pontja szerint egészségügyi szolgáltatásra jogosult az, aki a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató

- nagykorú **magyar állampolgár, menekült, oltalmazott,**
- az a **külföldi állampolgár**, aki nemzetközi szerződés vagy az oktatásért, a külpolitikáért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj alapján létesített hallgatói jogviszonyban áll,
- az a **szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozó személy**, aki a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében államilag támogatott, vagy magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzési formában hallgatói jogviszonyban áll, vagy közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány, vagy általa fenntartott intézmény által alapított ösztöndíjban részesül.

Társadalombiztosítási szempontból a jogszabályok, illetve az egészségbiztosító szerv a bejelentett személyek állampolgársága és lakóhelye (tartózkodási helye) vonatkozásában két kategóriát különböztetnek meg: a **belföldi** (Tbj. 4. § 1. pont) és a **külföldi** (Tbj. 4. § 12. pont) fogalmát.

A Tbj. 22. § (3) bekezdése értelmében az (1) bekezdés i) pontja esetében - az ott meghatározott ösztöndíjas és a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alatt álló, nappali rendszerű oktatás keretében államilag támogatott vagy magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzési formában résztvevő hallgató kivételével - az egészségügyi szolgáltatásra jogosultság további feltétele, hogy az érintett személy belföldinek minősüljön.

A Tbj. 22. § (1) bekezdés id) pontjában megnevezett nemzetközi szerződés vagy az oktatásért, a külpolitikáért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj nem azonos a magyar állami ösztöndíjjal. A magyar állami ösztöndíj a képzés finanszírozási formáját jelzi: a képzés finanszírozása általánosságban önköltséges vagy államilag támogatott, azaz magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott lehet. A Tbj. 22. § (1) bekezdés id) pontjában meghatározott nemzetközi szerződés vagy az oktatásért, a külpolitikáért felelős miniszter által adományozott ösztöndíj alatt azonban a speciális felsőoktatási ösztöndíjprogramokban adományozott felsőoktatási ösztöndíjak értendők, amilyen pl. a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíj, a Hunyadi János Ösztöndíj vagy a Stipendium Hungaricum Ösztöndíj.

2. Meddig áll fenn az érintett hallgatók egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsága?

A Tbj. 22. § (1) bekezdés ic)-ie) pontja szerint egészségügyi szolgáltatásra jogosult hallgató a Tbj. 22. § (6) bekezdése alapján a **hallgatói jogviszony kezdetétől a diákigazolványra való jogosultság megszűnéséig jogosult egészségügyi szolgáltatásra, ideértve a hallgatói jogviszony szünetelésének időtartamát is.**

Az *oktatási igazolványokról* szóló 362/2011. (XII. 30.) kormányrendelet 13. § (4) bekezdése szerint abban az esetben, ha a hallgató hallgatói jogviszonya az I. félévben szűnik meg, **a hallgatói jogviszonyának megszűnését követő március 31-ig**, amennyiben hallgatói jogviszonya a II. félévben szűnik meg, **a hallgatói jogviszonyának megszűnését követő október 31-ig** jogosult diákigazolványra.

Fentiek értelmében a *Tbj.* 22. § (1) bekezdés ic-ie) pontja szerinti egészségügyi szolgáltatásra jogosult hallgatók jogosultsága a képzés megszűnését követő március 31-én vagy október 31-én szűnik meg, így jogosultságukat az Oktatási Hivatal – egyedi kivételektől eltekintve – e két dátum valamelyikével zárja le a NEAK nyilvántartásában.

3. A jogosultság megszűnését követően mikor válik a hallgató egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésre kötelezetté?

A *kötelező egészségbiztosítás ellátásairól* szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 29. § (9) bekezdés a) pontja értelmében az egészségügyi szolgáltatás igénybevételére való jogosultság a *Tbj.*-ben meghatározott belföldi személy részére a biztosítási jogviszonynak, illetve a *Tbj.* 22. § (1) bekezdés i) pontjában meghatározott jogosultsági feltételnek a megszűnését követően 45 napig fennmarad, ha a jogosultsági feltétel a megszűnést megelőzően megszakítás nélkül legalább 45 napig fennállt.

Amennyiben a hallgató a fenti feltételeknek megfelel és a 45 nap letelte után (a képzés megszűnését követő március 31. + 45 nap / október 31. + 45 nap) sem lesz biztosított vagy válik más jogcímen jogosulttá egészségügyi szolgáltatás igénybevételére, akkor egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére kötelezetté válik, mely járulékfizetési kötelezettséget a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) felé kell teljesítenie.

4. Jogosult-e egészségügyi szolgáltatás igénybevételére az a hallgató, akinek a képzése szünetel?

Igen. A *Tbj.* 22. § (6) bekezdése értelmében a nappali munkarendű képzés szünetelése alatt a hallgató továbbra is jogosult a *Tbj.* 22. § (1) bekezdés ic-ie) pontja szerinti egészségügyi szolgáltatás igénybevételére, ezért az Oktatási Hivatal a képzés szünetelésére vonatkozó jelzést nem küld a NEAK részére és a képzés szünetelése alatt a hallgatónak sem kell bejelentkeznie a NAV-nál egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére.

5. Hogyan, milyen adatok alapján történik az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása és jelentése a NEAK részére?

A *Tbj.* 22. § (3) bekezdése, a 4. § 1. és 12. pontja, a 22. § (1) bekezdés ic-ie) pontja, a 22. § (6) bekezdése és az *oktatási igazolványokról* szóló 362/2011. (XII. 30.) kormányrendelet 13. § (4) bekezdése, továbbá a FIR-ben és az oktatási személyi nyilvántartásban (a továbbiakban: OSZNY) szereplő adatok alapján az Oktatási Hivatal az alábbiak szerint jelenti a hallgatókat a NEAK felé.

Belföldi (2511) jogcímen kerül bejelentésre a hallgató, amennyiben

- a hallgatónak van nappali munkarendű felsőoktatási képzése, és
 - magyar állampolgár és a *Tbj.* 4. § 1. pontjának értelmében belföldi, azaz Magyarország területén *a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról* szóló 1992. évi LXVI. törvény szerinti bejelentett lakóhellyel rendelkezik, vagy
 - a *Tbj.* 4. § 1. pontjának értelmében menekültként vagy oltalmazottként elismert, belföldinek minősülő személy, aki Magyarország területén *a polgárok személyi adatainak*

és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény szerinti bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik.

Külföldi (2512) jogcímen kerül bejelentésre a hallgató, amennyiben

- a hallgatónak van nappali munkarendű felsőoktatási képzése, és
- a *Tbj.* 4. § 12. pontjának megfelelően külföldi, vagyis az a természetes személy, aki nem minősül belföldinek, tehát állampolgársága magyar vagy külföldi, de a lakóhelye nem magyarországi és a képzési időszakaiban az alábbiak valamelyike érvényes rá:
 - „**miniszteri ösztöndíjas** - évi 10 havi vagy 12 havi vagy a részképzés idejére ellátásban részesülő **Európán kívüli állampolgár**” (A1),
 - „**miniszteri ösztöndíjas** - évi 10 havi vagy a részképzés idejére ellátásban részesülő **európai állampolgár**” (A2),
 - „**Hunyadi János Ösztöndíjban részesülő külhoni magyar hallgató**” (A3),
 - „**Márton Áron-ösztöndíjban részesülő külföldi és határon túli hallgató**” (MA)
 - „**Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjban részesülő külföldi állampolgár**” (DF),
 - „**Stipendium Hungaricum Ösztöndíjban részesülő külföldi hallgató**” (P) (itt nem feltétel a nem magyarországi lakóhely),
 - „**Ösztöndíj Keresztény Fiatloknak**” kormányösztöndíjban részesülő **külföldi állampolgár** (KF),
 - „**FAO ösztöndíjas**” (FA),
 - „**nemzetközi megállapodás** alapján a **küldő fél ösztöndíjával** tanulmányokat folytató **külföldi állampolgár**” (N),
 - „**viszonosság** esetében külföldi államok kiküldötteinek gyermekeként tanulmányokat folytató **külföldi állampolgár**” (V),
 - „a fenti kategóriák egyikébe sem tartozó, **államilag támogatott, magyar állami (rész)ösztöndíjas** vagy közszolgálati ösztöndíjas képzésben részt vevő **nem magyar állampolgár**, aki **a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozik**” (2012. szeptember 1-jétől 2013. június 30-áig hatályos állapot szerint – S1),
 - „a fenti kategóriák egyikébe sem tartozó, **államilag támogatott, magyar állami (rész)ösztöndíjas** vagy közszolgálati ösztöndíjas képzésben részt vevő **személy**, aki **a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozik**” (2013. július 1-jétől hatályos állapot szerint – S2),
 - „a fenti kategóriák egyikébe sem tartozó, **közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány, vagy általa fenntartott intézmény által alapított ösztöndíjban részesülő, önköltséges képzésben részt vevő személy**, aki **a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozik**” (S3).

A szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozó hallgatók a hallgatói jogviszonyuk alapján 2012.09.01-től jogosultak Magyarországon egészségügyi ellátásra. A *Tbj.* 22. § (1) bekezdés ie) pontjával összhangban a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozó személyek akkor jogosultak magyarországi egészségügyi szolgáltatásra, ha magyarországi felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében államilag támogatott, közszolgálati ösztöndíjjal, magyar állami ösztöndíjjal vagy magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzési formában hallgatói jogviszonyban állnak vagy közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány, vagy általa fenntartott intézmény által alapított ösztöndíjban részesülő hallgatóként önköltséges képzésben vesznek részt. A szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozást a horvát, román, szerb, szlovák, szlovén, ukrán állampolgárság mellett magyar állampolgársággal vagy magyar igazolvánnyal vagy magyar hozzátartozói igazolvánnyal szükséges igazolni.

A külföldi hallgatók esetén a Tbj. 22. § (1) bekezdés ic)-ie) pontja szerinti egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot a hallgatók képzési adatainál félév szinten a „**külföldi hallgató tanulmányi jogcíme (miniszteri ösztöndíj kategóriája/KULFFIN kategória)**” mezőben szükséges rögzíteni.

A FIR-ben meglévő, a fentiekben felsorolt hatályos külföldi ösztöndíj kategóriák megtalálhatók a FIRGRÁF oldalán (a KULFFIN típusra rászűrve):

<https://firgraf.oh.gov.hu/prg/torzsadat.php?tabla=szotarelem>

A hallgatók egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát igazoló jelentések elkészítéséhez a fentiekben kívül a hallgató **TAJ számának**, a hallgató **képzési szintjének, típusának**, a **képzés kezdő- és végdátumának** pontos rögzítése is elengedhetetlen.

Az a hallgató, aki **nemzetközi biztosítási okmánnyal** rendelkezik, annak alapján részesül egészségügyi ellátásban, így magyarországi **TAJ számot nem kell (és nem is lehet) igényelnie**. A FIR a nemzetközi biztosítási okmánnyal rendelkezők esetén nem várja a TAJ számot, és a hallgató nem is kerül be az NEAK-nak továbbítandó jelentésbe.

A **képzés finanszírozási formája** az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság szempontjából a belföldi személyeknél nem releváns. A külföldi hallgatók esetében azonban az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság egyes KULFFIN kategóriák esetén csak meghatározott finanszírozási forma esetén állapítható meg: a jogosultság **S3 KULFFIN kategória esetében az önköltséges, S1 és S2 KULFFIN kategóriák esetében az állami államilag támogatott, állami ösztöndíjas, állami részösztöndíjas, közszolgálati ösztöndíjas vagy NKE egyéb önköltségmentes finanszírozási forma** esetén állapítható meg és jelenthető a NEAK részére.

Fontos, hogy az **Oktatási Hivatal nem különálló képzési időszakokat, hanem összevont jogosultsági időszakokat jelent a NEAK felé**. Ez azt jelenti, hogy az azonos jogcímmel jelenthető képzési időszakok végét a diákigazolványra való jogosultságtól függően az Oktatási Hivatal jelentéskészítő programja kitolja március 31-re vagy október 31-e, valamint az így keletkezett időszakokat összevonja, és az Oktatási Hivatal csak az összevont jogosultsági időszak elejét és végét továbbítja a NEAK felé. Így ha pl. egy külföldi hallgató félév kihagyás nélkül három egymást követő nappalis képzésben vesz részt (akár különböző intézményekben), akkor a NEAK felé bejelentett jogosultsági időszakának a kezdete az első képzés kezdődátuma lesz, a végdátuma pedig a harmadik képzés megszűnési dátumát követő október 31. vagy március 31.

6. Hogyan válik érvényessé a hallgatók TAJ száma, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsága?

Az Oktatási Hivatal a hallgatók egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát csak abban az esetben tudja megállapítani és továbbítani a NEAK felé, ha az érintett hallgatónak valamennyi releváns adata pontosan és hiánytalanul szerepel az oktatási személyi nyilvántartásban (a továbbiakban: OSZNY), illetve a FIR-ben.

A TAJ számmal még nem rendelkező hallgatók esetén annak igénylése a felsőoktatási intézmény feladata.

Amennyiben a FIR-ben szereplő adatok alapján a hallgató egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsága megállapítható, a jogosultság kezdetére, illetve végre vonatkozó bejelentést az Oktatási Hivatal automatikusan megküldi a NEAK részére.

Belföldi magyar állampolgárok esetén, amennyiben az Oktatási Hivatal által küldött jelentéstétel hibátlanul kerül bedolgozásra a NEAK rendszerébe, a hallgató jogosultsága és TAJ száma automatikusan érvényessé válik.

Fontos, hogy a *Tbj.* 22. § (2)-(4) bekezdésében foglaltak szerint az egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó igényjogosultságot egyszerre csak egy jogcímre tekintettel lehet megállapítani. Ha a jogosultság egyszerre több jogcím alapján is megállapítható, a jogcímek (1) bekezdésben foglalt felsorolása jogosultsági sorrendet jelent azzal, hogy a (2) bekezdésben meghatározott jogcím az (1) bekezdésben felsorolt jogcímeket megelőzi.

Fentiek értelmében az a *Tbj.* 3. § hatálya alá tartozó külföldi hallgató, aki a *Tbj.* 3. §-ban hivatkozott jogszabály, valamint nemzetközi egyezmény szerint jogosult egészségügyi ellátásra, párhuzamosan nem lehet Magyarországon is jogosult egészségügyi szolgáltatás igénybevételére.

A kettős biztosítás tilalmát rögzítő rendelkezések miatt az érintett külföldi hallgatók esetében a magyarországi egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság érvényesítésének feltétele, hogy a hallgató a külföldi biztosítás megszűnéséről szóló igazolást a kormányhivatal felé bemutassa.

A külföldi lakóhellyel rendelkező, külföldi jogcímen jelentett hallgatók esetén ezért az Oktatási Hivatal jelentésének NEAK-hoz történő beérkezésekor nem válik automatikusan érvényessé a hallgatók TAJ száma az egészségbiztosítási szerv nyilvántartásában. **A TAJ szám érvényesítését a külföldi hallgatók esetében a területileg illetékes kormányhivatal végzi el egyedileg az Oktatási Hivatal jelentése és a rendelkezésére álló, az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot befolyásoló egyéb dokumentumok (pl. külföldi biztosítás megszűnéséről kiállított igazolás, tartózkodási engedély) birtokában.**

7. Mire kell különösen figyelni a hallgatói adatok Oktatási Hivatal részére történő megküldésekor?

Személyes adatok beküldése OSZNY kérelemként

Az Oktatási Hivatal központi nyilvántartásába kétféle **OSZNY kérelem** (adatcsomag) továbbítható

- **bejelentő kérelem**, amelynek a 4T adatokat kell tartalmaznia, és az oktatási azonosító kiosztása az eredménye
- **módosító kérelem**, amelyben az SZL valid személyek esetében a 4T adatokon kívüli személyes adatok, OSZNY valid személyek esetében pedig a 4T és a további személyes adatok megváltoztatására van lehetőség:
 - **hallgató adatkörben**
 - társadalombiztosítási azonosító jel
 - adóazonosító jel
 - tartózkodási jogcím
 - a hallgató neme
 - **okmányok adatkörben**
 - személyazonosító igazolvány száma
 - útlevél száma
 - vezetői engedély száma

Az adatmódosító típusú OSZNY kérelmek küldésekor a következőkre kell figyelemmel lenni:

- Az adatmódosító kérelemben az SZL valid személyek esetén a beküldött 4T adatnak karakteresen egyeznie kell az SZL valid OSZNY adattal. Amennyiben nincs egyezés, a kérelem a módosítások beépítése nélkül hibás státuszba kerül.
- A TAJ számot azoknál a hallgatóknál mindenképpen be kell küldeni, akik H0021-es hibakódot kaptak, mert az egészségügyi szolgáltatásra jogosult hallgatók esetén csak TAJ számmal továbbítható a jogosultság a NEAK részére.
- Fontos, hogy lehetőség szerint minden kérelemben minden adatot küldjenek meg, és ne küldjenek addig újabb adatcsomagot az adott hallgatóra, ameddig a korábbi konténer feldolgozásáról nem kaptak visszajelzést. Ellenkező esetben – különösen szeptemberben az új hallgatók nagyszámú bejelentésekor, amikor egyes kérelmek operátori ágra kerülhetnek – előfordulhat, hogy adott hallgató egymás után megküldött kérelmei nem a felsőoktatási intézmény által küldött sorrendben kerülnek feldolgozásra. Ennek eredményeként a kérelemben szereplő hiányzó adatok törölhetik az OSZNY-ben a korábban bedolgozott kérelemben szereplő adatokat, ami a jogosultság megállapítását és jelentését is befolyásolhatja.

TAJ szám beküldése az OSZNY-be

A NEAK jelentés hatálya alá tartozó belföldi magyar állampolgár hallgatók **OSZNY-ben hiányzó TAJ számai az érintett hallgatók egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságának jelentése érdekében rendszeresen lekérdezésre kerülnek az összerendelési nyilvántartásból** (a továbbiakban: ÖNY) az ÖNY szolgáltatásán keresztül. Az OSZNY jelenlegi működése alapján azonban ezen TAJ számok nem kerülnek beépítésre az OSZNY-be és így a FIR hallgatói személyi törzsébe sem.

Amennyiben a hallgató nem szerepel az ÖNY-ben, vagy a FIR-ben szereplő személyazonosító adatok alapján nem azonosítható be az ÖNY-ben, a TAJ számot a felsőoktatási intézményeknek kell megküldenie az OSZNY-be, ellenkező esetben ezeknek a hallgatóknak az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát az Oktatási Hivatal TAJ szám hiányában nem tudja továbbítani a NEAK-nak.

Fontos megjegyezni, hogy az ÖNY-ből lekérdezett TAJ számokat jelenleg nem tudjuk visszateríteni az intézmények részére, valamint azt is, hogy attól, hogy egy hallgató SZL valid, előfordulhat, hogy nem sikerül lekérdezni a TAJ számát az ÖNY-ből. Emiatt a TAJ számok beküldésekor elsődlegesen a hallgató **H0021-es hibában való érintettsége** az iránymutató. Azok a hallgatók, akiknek az OSZNY-ből hiányzó TAJ számát az Oktatási Hivatal le tudta kérdezni az ÖNY-ből, nem jelennek meg a H0021-es hibában érintett hallgatók között. Tehát azoknak a hallgatóknak a TAJ számát szükséges az intézménynek mindenképpen beküldeni a hallgató egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságához, akik a H0021-es hibában érintettek.

8. Hogyan történik a külföldi hallgatók TAJ szám igénylése?

A TAJ szám igénylés folyamatát *a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról rendelkező 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet* (a továbbiakban *Ebtv. vhr.*) szabályozza.

Közvetlenül csak belföldi hallgató fordulhat TAJ igényléssel a kormányhivatalhoz. Ezen személyeknek rendelkezniük kell személyi okmányokkal, magyar lakóhelyet igazoló lakcímkártyával, jogviszony-igazolással, kitöltött TAJ igénylőlappal.

Az *Ebtv. vhr. 12/A. § (1)* bekezdése alapján „az igényérvényesítéshez szükséges TAJ kiadását - az *Ebtv. vhr. 12/A. §-ban* foglalt kivétellel - a Tbj. szerinti biztosított vagy a Tbj. szerint egészségügyi

szolgáltatásra jogosult belföldi személy a lakóhelye szerint illetékes egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró kormányhivatalnál kezdeményezi. A TAJ számot igazoló hatósági igazolvány kiadását az erre a célra rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus úrlapon kell kérelmezni. A kormányhivatal a NEAK által biztosított központi informatikai rendszeren keresztül kéri a Kincstártól a TAJ képzését, és az adatátadást követően azt a kormányhivatal vagy a NEAK hatósági igazolványon igazolja. Ha a Tbj. szerinti belföldi személy magyarországi tartózkodása vagy egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultsága határozott idejű, a kormányhivatal, illetve a NEAK a hatósági igazolványt ezen időtartamra vonatkozó érvényességgel adja ki.”

A Tbj. szerint külföldinek minősülő, egészségügyi szolgáltatásra jogosult hallgatók TAJ szám igénylését a felsőoktatási intézmény köteles intézni. A beiratkozáskor a felvételt nyert, a Tbj. szerint külföldinek minősülő egészségügyi szolgáltatásra jogosult hallgatóktól, amennyiben nem rendelkeznek TAJ-jal, nem kérhető a TAJ szám, **a TAJ szám igénylése a felsőoktatási intézmény feladata.**

Az Ebtv. vhr. 12/A. § (8) bekezdése értelmében „**a Tbj. szerint külföldinek minősülő biztosított részére a foglalkoztatója a foglalkoztatás megkezdése előtt** - az erre rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus úrlapon - **a székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró kormányhivataltól kéri a TAJ kiadását.** A kormányhivatal a NEAK által biztosított központi informatikai rendszeren keresztül kéri a Kincstártól a TAJ szám képzését, és az adatátadást követően a képzett TAJ számról, valamint a TAJ számot igazoló hatósági igazolvány átvételének lehetőségéről értesíti a foglalkoztatót. A TAJ számot igazoló hatósági igazolványt a foglalkoztatott az ország területén bármely egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró kormányhivatalnál átveheti.”

Az Ebtv. vhr. 12/A. § (9) bekezdése alapján „**a Tbj. 22. §-a (1) bekezdésének i) és m) pontja alapján egészségügyi szolgáltatásra jogosult külföldi tekintetében** a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény vagy **a felsőoktatási intézmény**, a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező magyar hatóság által ideiglenes hatállyal elhelyezett, otthont nyújtó ellátás keretében átmeneti és tartós nevelésbe vett külföldi kiskorú személy tekintetében pedig az elhelyezésében eljáró intézmény **a külföldi részére történő TAJ igénylés során a (8) bekezdés szerinti foglalkoztatónak minősül.**”

A TAJ szám igényléshez szükséges megrendelő lap a NEAK tájékoztatása alapján az alábbi címen található meg: http://www.neak.gov.hu/nyomtatvanytar/temp_sc_521871.html

A NEAK tájékoztatása alapján a TAJ szám igényléshez szükséges személyes dokumentumok külföldiek esetében a következők.

Határon túli, külföldön élő magyar állampolgárok esetében:

- magyar útlevel vagy személyi igazolvány (nem elég a honosítási okirat),
- lakcímkártya (lakóhelyként külföldi cím, tartózkodási cím megjelölésével, pl. kollégium címe)
- hallgatói jogviszony igazolás.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldön élő hallgatók esetében:

- tartózkodási engedély,
- külföldi útlevel,
- szállás bejelentő,
- nemzetközi szerződésről vagy az oktatásért felelős miniszter által adományozott ösztöndíjról kiállított igazolás (pl. Stipendium Hungaricum),
- hallgatói jogviszony igazolás,
- amennyiben a hallgató nem ösztöndíjas és nem magyar állampolgár, de a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozik, akkor magyar igazolvány.

Amennyiben az ösztöndíjban részesülő vagy a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatálya alá tartozó személy állampolgársága EGT, Svájc, illetve egyezményes országbeli s ezzel kívánja a hallgató magyarországi tartózkodását biztosítani, úgy a kettős biztosítás tilalma értelmében minden esetben **csatolni szükséges az adott ország biztosítója által kiadott formanyomtatványt, mely szerint másik országban nem rendelkezik biztosítással** (ukránok esetében igazolás a külföldi lakóhely megszűnéséről).

A kormányhivatal a kiadott TAJ számot (a TAJ szám kiadásáról szóló tájékoztatást) a kérelmet benyújtó foglalkoztató, hallgatók esetében a felsőoktatási intézmény részére küldi meg. Ezt követően a felsőoktatási intézménynek a TAJ számot rögzítenie kell a tanulmányi rendszerébe, majd továbbítania kell az OSZNY-be.

Kiemelten fontos, hogy **a hallgatók a TAJ igényléskor rendelkezésre bocsátott személyes dokumentumokban szereplő személyazonosító adatokkal kerüljenek az OSZNY-be továbbításra**, ellenkező esetben az eltérő adatok miatt az Oktatási Hivatal jelentése a NEAK rendszerében hibára futhat és a TAJ szám érvénytelen marad.

Mivel a külföldi hallgatók esetében a TAJ szám a személyazonosító adatokban való legkisebb eltérés esetén már nem kérdezhető le az ÖNY-ből sem, így mindenképpen javasolt, hogy az egészségügyi szolgáltatásra jogosult külföldi hallgatók TAJ számát a felsőoktatási intézmény a kormányhivatal értesítésekor haladéktalanul továbbítsa az OSZNY-be. Ennek hiányában az Oktatási Hivatal az érintett hallgató egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát nem fogja tudni megküldeni a NEAK részére.

A TAJ kártya átvételére az Oktatási Hivatal jelentésének NEAK-hoz történő beérkezését követően kerülhet sor. A külföldi hallgatók TAJ számának érvényesítését a kormányhivatal végzi el az Oktatási Hivatal jelentése alapján, valamint ekkor kerül sor a TAJ kártya kiadására is a kormányhivatalban.

A TAJ szám igénylésről további tájékoztatást a NEAK honlapján találhatnak:

http://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/ellatas_magyarorszagon/jogosultsag_az_ellatasra/ellatasra_jogosultsag_igazolasa/taj_kartya/taj_kartya_igenyles_kaidas.html

Amennyiben a külföldi hallgató nemzetközi biztosítással rendelkezik vagy a magyarországi egészségbiztosító szerv által kiadott TAJ szám birtokában érkezik a felsőoktatási intézménybe, a felsőoktatási intézménynek az ezekre vonatkozó adatokat rögzítenie kell a tanulmányi rendszerébe, majd továbbítania kell az OSZNY-be.

9. Mi a teendő, ha a hallgató piros jelzést kapott az orvosnál, vagyis vélhetően nincs jogosultsága az OEP-nél egészségügyi ellátásra?

A vonatkozó jogszabályok alapján az orvos az egészségügyi ellátást nem tagadhatja meg.

Abban az esetben, ha a hallgató egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságával kapcsolatban probléma merülne fel, érdemes elsőként az alábbi adatellenőrzéseket elvégezni, és ha ezek nem vezetnek eredményre, a problémát a lent leírtak szerint jelezni az Oktatási Hivatal vagy a területileg illetékes kormányhivatal részére.

Adatok ellenőrzése az Ügyfélkapun

A hallgatók az Oktatási Hivatal jelentéseiből a NEAK egészségbiztosított nyilvántartásában képződött biztosítási jogviszonyaik aktuális állapotát az Ügyfélkapu „TAJ-nyilvántartással összefüggő szolgáltatások” menüpontján keresztül elérhető „Biztosítási jogviszony” menüben tudják lekérdezni saját magukra vonatkozóan.

NEAK felé jelentett adatok lekérdezése az ADLE-ban

Az, hogy az Oktatási Hivatal a hallgatókra vonatkozóan mikor, milyen típusú jelentést küldött a NEAK felé, az ADLE-ban az OEP adatoknál kérdezhető le. Előfordulhat, hogy az Oktatási Hivatal jelentése látható az ADLE-ban, azonban az Ügyfélkapun ettől eltérő adat szerepel, illetve a hallgató TAJ száma az Oktatási Hivatal nyitott jelentése ellenére is érvénytelen. Ebben az esetben érdemes a probléma megoldása érdekében a területileg illetékes kormányhivatalhoz fordulni.

Az ADLE OEP-adatainál a jelentéskészítés dátumát, a bejelentett jogosultság kezdődátumát és jogcímét szükséges ellenőrizni. A kezdődátum és jogcím alapján azonosítható be, hogy melyik jogosultságról van szó. Fontos, hogy az Oktatási Hivatal nem különálló képzési időszakokat jelent a NEAK felé, hanem összevont jogosultsági időszakokat. Ez azt jelenti, hogy az azonos jogcímmel jelenthető képzési időszakok végét a diákigazolványra való jogosultságtól függően az Oktatási Hivatal jelentéskészítő programja kitolja március 31-re vagy október 31-e, valamint az így keletkezett időszakokat összevonja, és az Oktatási Hivatal csak az összevont jogosultsági időszak elejét és végét továbbítja a NEAK felé. Így ha pl. egy külföldi hallgató félév kihagyás nélkül három egymást követő nappalis képzésben vesz részt (akár különböző intézményekben), akkor a NEAK felé bejelentett jogosultsági időszakának a kezdete az első képzés kezdődátuma lesz, a végdátuma pedig a harmadik képzés megszűnési dátumát követő október 31. vagy március 31.

Az Oktatási Hivatal egy hallgató egy jogosultsági időszakára több jelentést is küldhet attól függően, hogy hogyan módosulnak az adatai a FIR-ben. Az ADLE-ban valamennyi, az Oktatási Hivatal által a NEAK felé elküldött tétel visszaterítésre kerül az intézmények felé.

A „Javítás” érték típusa kétféle lehet. Javítás = igen esetén a tétel törlő tétel volt, tehát a korábban bejelentett adott kezdődátumú és jogcímű jogosultságot törölte. Javítás = nem esetén a tétel bejelentő tétel volt. A jogosultság módosításakor és visszanyitásakor az Oktatási Hivatal egymás után egy törlő és egy bejelentő tételt küld a NEAK részére. Jogosultság tehát csak a bejelentő, azaz a Javítás = nem típusú tételekből keletkezik a NEAK-nál. A jogosultság attól függően nyitott vagy zárt, hogy szerepelt-e benne végdátum vagy sem.

Általánosságban elmondható, hogy az adott jogosultságra vonatkozóan az időben utolsó, legkésőbbi jelentés dátummal elküldött Javítás = nem típusú bejelentő tétel tekinthető az Oktatási Hivatal által elküldött érvényes jogosultsági tételnek. Ez természetesen csak azt mutatja, hogy az Oktatási Hivatal milyen jelentést küldött a hallgatóról a NEAK részére, arra vonatkozóan, hogy ez a tétel a NEAK-nál is érvényes, hibátlan tételként szerepel-e az adott pillanatban, keletkeztetett-e a NEAK-nál jogosultságot, valamint hogy éppen érvényes-e a hallgató TAJ száma, az Oktatási Hivatal nem rendelkezik érvényes, naprakész adatokkal. Ezt több, az Oktatási Hivatal hatáskörén kívül eső, a kormányhivatal hatáskörébe tartozó tényező is befolyásolhatja, így erre vonatkozóan az Oktatási Hivatal nem tud visszajelzést küldeni az intézmények részére. A hallgatók egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságának adott időállapot szerinti státuszáról csak az egészségbiztosítási szerv rendelkezik pontos információval, a NEAK felé elküldött jelentés azonban már jelezheti, hogy a probléma megoldásában melyik szerv lehet az illetékes.

Amennyiben külföldi hallgató esetén az ADLE-ban látható, hogy az Oktatási Hivatal az érintett hallgató egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát igazoló jelentést továbbította a NEAK részére, valószínűleg az okozza a problémát, hogy a kormányhivatalnál még nem történt meg a TAJ szám érvényesítése. Ebben az esetben az érintett hallgató a területileg illetékes kormányhivatalhoz irányítható. A kormányhivatali ügyintézéshez szükséges lehet a tartózkodási engedély, magyar igazolvány, a miniszeri ösztöndíjról kiállított igazolás, illetve a külföldi biztosítás megszűnéséről kiállított igazolás bemutatása, ezért fontos, hogy a hallgató ezeket a dokumentumokat mindenképpen vigye magával a kormányhivatali ügyintézéshez.

A belföldi magyar állampolgár hallgatók jogosultságával kapcsolatos problémák általában a NAV járulékfizetési felszólítása kapcsán derülnek ki. Amennyiben az ADLE-ban a belföldi magyar állampolgár hallgató utoljára küldött jelentése nyitott, az azt jelenti, hogy az Oktatási Hivatal az érintett hallgató egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát igazoló jelentését továbbította a NEAK részére, így ebben az esetben a hallgató a hallgatói jogviszonyáról kiállított igazolással közvetlenül a NAV-hoz irányítható.

A tanulmányi rendszer és az OSZNY/FIR adatainak ellenőrzése

Amennyiben az ADLE adatok alapján látható, hogy az Oktatási Hivatal részéről még nem történt meg a hallgató jogosultságának bejelentése a NEAK részére, javasolt elsőként a hallgató tanulmányi rendszerben rögzített, és az OSZNY, illetve a FIR felé megküldött adatait ellenőrizni. Az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása, valamint a jogosultság kezdetének és végének a NEAK felé történő továbbítása ugyanis csak abban az esetben lehetséges, ha az érintett hallgatóknak valamennyi releváns adata pontosan és hiánytalanul szerepel az OSZNY-ben, illetve a FIR-ben:

- TAJ szám
- személyazonosító adatok
- tartózkodási jogcím (oltalmazott és menekült esetén)
- állampolgárság
- lakóhely
- tartózkodási hely (oltalmazott és menekült esetén)
- képzés munkarendje
- képzés kezdődátuma/végdátuma
- külföldi hallgató esetén a képzési időszakoknál (valamennyi félévénél) a külföldi hallgató tanulmányi jogcíme, ösztöndíj kategóriája OEP-küldendő-e (OEP-küldendő KULFFIN kategóriák: A1, A2, A3, S2, S3, DF, FA, MA, N, P, V, KF)
- S2, S3 KULFFIN kategória esetén megfelelő finanszírozási forma.

Fontos ellenőrizni, hogy a hallgató nem piros zónás-e. A piros zónás, vagyis az XSD hibahatással rendelkező hallgatók adatai ugyanis a NEAK jelentések készítése során nem vehetők figyelembe. Az XSD hibahatással rendelkező új hallgatók nem kerülnek a NEAK jelentésbe, illetve a régi hallgatók esetében a korábban bejelentett egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsági időszak törlésre kerül.

Okirati bizonyítási eljárás kezdeményezése

Azok a hallgatók, akik a *Tbj.* 22. § (1) bekezdés ic)-ie) pontja értelmében egészségügyi szolgáltatásra jogosultak lennének, azonban jogviszonyukat az Oktatási Hivatal nem, vagy nem a megfelelő időszakra jelentette a NEAK felé, jogosultságukat a *Tbj.* 69. § (2) bekezdése alapján az érvényes diákigazolvány vagy a hallgatói jogviszonyukról kiállított igazolás bemutatásával okirati bizonyítási eljárást kezdeményezve igazolhatják az egészségbiztosító szerv felé mindaddig, ameddig az Oktatási Hivatal a hiányzó jelentést nem pótolja.

Az okirati bizonyítási eljárás megindítását az érintett személy vagy meghatalmazottja a területileg illetékes kormányhivatal egészségbiztosítási főosztályának ügyfélszolgálatán kezdeményezheti, melyek elérhetősége az alábbi linkre kattintva tekinthető meg:

http://www.neak.gov.hu/elerhetosegek/kh_elerhetoseg.html

Az okirati bizonyítási eljárás során a bemutatott okirat (érvényes diákigazolvány vagy a hallgatói jogviszonyról kiállított igazolás) alapján az egészségbiztosítási szervnél a hallgató jogosultsága ideiglenesen beállításra kerül, majd a jogosultság bejelentésével kapcsolatos problémáról a NEAK

végzésben értesíti az Oktatási Hivatalt, és kéri fel a bejelentés megtételére. Az Oktatási Hivatal az érintett hallgató jogosultságát csak akkor tudja megküldeni a NEAK részére, ha a hallgató egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsága a FIR-ben szereplő adatok alapján megállapítható. Az érintett hallgató jogosultságának bejelentése érdekében ezért az Oktatási Hivatal a kérdéses adatok ellenőrzése és javítása céljából az adatok módosítására jogosult felsőoktatási intézményhez fordul.

Probléma jelzése az Oktatási Hivatal felé

Amennyiben a probléma továbbra is fennáll, az intézmény az OHajtó (Eduline) kommunikációs alkalmazás „FIR kérdések” projektjében jelezheti az Oktatási Hivatal felé a hallgató oktatási azonosítójának a megadásával. Ennek alapján az Oktatási Hivatal munkatársai – szükség esetén a NEAK-kal történő egyeztetés során – megvizsgálhatják, hogy megfelelően megtörtént-e a bejelentés a NEAK felé, illetve milyen akadálya van az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság érvényesítésének. Az Oktatási Hivatal az OHajtó-válaszban – szükség esetén személyes (telefonos) konzultációban is – jelzi az intézménynek a probléma okát, az esetleges teendőket, és a megfelelő adatközlési feltételek fennállása esetén a lehető legrövidebb időn belül rendezi a hallgatói jogosultság bejelentését a NEAK felé.

Jogszabályi háttér

- a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény
- a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény
- a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény
- a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény
- a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény
- az oktatási igazolványokról szóló 362/2011. (XII. 30.) kormányrendelet
- a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) kormányrendelet
- a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény
- a veszélyhelyzet idején az okmányokra, továbbá az ügyintézésre vonatkozó egyes szabályok megállapításáról szóló 500/2020. (XI. 13.) kormányrendelet
- a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) kormányrendelet